

EVALUAREA NIVELULUI COGNITIV AL CADRELOR DIDACTICE ÎN DOMENIUL TRAUMATISMELOR DINȚILOR TEMPORARI

Conf. Dr. Adriana Balan,
Dr. Ciprian Rotariu,
Asist. Dr. Carmen Savin,
Asist. Dr. Ana Petcu,
Prep. Dr. Dana Cristiana
Maxim

Rezumat:

Cadrelor didactice își pun amprenta decisiv în orice domeniu asupra evoluției elevilor ce le sunt dați în grijă. Studiul dat a avut scopul de a evalua gradul de cunoaștere al cadrelor didactice din grădinițe și clasele primare cu privire la traumatismele dinților temporari și promovarea noțiunilor de prevenție și interceptie a patologiei traumatice în sfera dinților temporari. Materialul factual de studiu a fost reprezentat de un chestionar ce a fost completat de un număr de 64 de cadre didactice ce au cuprins ierarhizarea specializărilor profesori, profesori suplینitori, învățători și educatori. Răspunsurile la chestionar sunt în deplin acord cu etapa de vârstă a cadrului didactic, cu suprapunerea statutului de părinte și cu ierarhia pe care o deține în instituție.

Cuvinte cheie: cadru didactic, traumatisme ale dinților, patologie traumatică.

Cadrelor didactice, factori activi ai modelării și formării își pun amprenta decisiv prin bagajul informațional pe care îl dețin și mai ales prin arta prin care fac simțită prezența noțiunilor în orice domeniu asupra evoluției elevilor ce le sunt dați în grijă. O bună informare a cadrelor didactice în ce privește noțiunile esențiale despre traumatismele dinților temporari ai copiilor, vizează acea categorie de dascăli ce predau la clasele în care elevii au vârste corespunzătoare dentiției temporare sau dentiției mixte (Panzarini SR, 2005). Intervenția promptă în cazul accidentelor pe terenul de sport sau în timpul diverselor jocuri poate conduce la o finalitate clinică de succes după ce micul pacient se prezintă în serviciul de specialitate.

Scopurile acestui studiu au fost:

- evaluarea gradului de cunoaștere al cadrelor didactice din grădinițe și clasele primare cu privire la traumatismele dinților temporari, a căror pregătire complexă în a detecta patologia traumatică, a o preveni și a interveni prompt în momentul producerii acesteia constituie o condiție sine-qua-non de dezvoltare armonioasă a sistemului stomatognat al viitorului adult;
- promovarea noțiunilor de prevenție și interceptie a patologiei traumatice în sfera dinților temporari prin metode de elecție la cadrele didactice.

Material și metodă.

Studiul de față este parte integrantă din cadrul unui studiu mixt longitudinal efectuat de Disciplina de Pedodonție, Facultatea de Medicină Dentară, U.M.F. „Gr. T. Popa” Iași. Materialul factual de studiu a fost reprezentat de un chestionar ce a fost completat de un număr de 64 de cadre didactice ce au cuprins ierarhizarea specializărilor profesori, profesori suplینitori, învățători și educatori. Chestionarul a cuprins un număr de 28 itemi cu întrebări închise și întrebări deschise și a fost structurat în trei părți:

1. prima parte ce conține date generale despre cadrele didactice – 10 itemi;
2. partea a doua care conține întrebări despre atitudine și intervenții practice a cadrelor didactice în cazul unor traumatisme a dinților temporari – 5 itemi;
3. partea a treia ce conține întrebări și cazuri concrete despre intervenția în urgență în cazuri de fractură sau avulsie a dinților temporari – 13 itemi.

Metodele statistice descriptive și analitice utilizate au permis analiza, compararea și prelucrarea fidelă a datelor obținute. În cadrul acestei cercetări s-a folosit pentru prelucrarea statistică a datelor programul STATISTICA, dedicat cercetării medicale. În cadrul studiului s-au aplicat teste specifice diverselor tipuri de date analizate dintre care putem aminti teste de comparare a valorilor medii a unui parametru corespunzător mai multor loturi de date dintre care testul ANOVA, teste specifice de corelație pentru variabile cantitative cât și pentru variabile calitative dintre care putem menționa Pearson, Chi-pătrat (χ^2).

Rezultate și discuții.

Cuantificarea și analiza rezultatelor au oferit rezultate diferite în funcție de mediul de proveniență a cadrelor didactice, etiologia traumatismelor, rolurile esențiale pentru intervenții oportune revenind experienței în acest domeniu a celor intervie-

vați, fără a eluda însă relevanța și impactul unei bune informări din partea departamentelor de specialitate.

Ulterior studiului descriptiv și corelativ a datelor analizate și prelucrate statistic, au putut fi sintetizate rezultate pertinente în planul evaluării parametrilor analizați în următoarea succesiune.

Cazurile de sex masculin au reprezentat 27,24% din lotul de studiu. Raportul feminin: masculin este de 2:5. Demnă de remarcat este elocvența răspunsurilor la chestionar în deplin acord cu sexul, etapa de vârstă și profesia cadrelor didactice, parametrii ce conferă traiectorii clare ale mentalității și apartenenței la un anumit nivel de exigență cognitivă (fig.1, fig.2, tab.1)

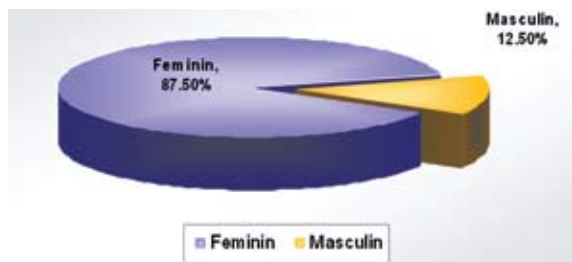

Fig.1. Repartiția cazurilor în funcție de sexul cadrelor didactice.

Tabelul 1. Repartiția cazurilor în funcție de profesia cadrelor didactice

	Nr. cazuri	%
Profesor suplinitor	15	23.44%
Învățător	31	48.44%
Educator	18	28.13%
Total	64	

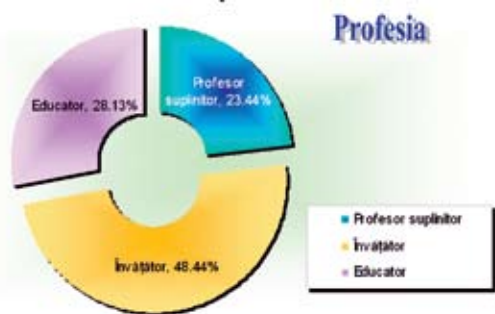

Fig.2. Repartiția cazurilor în funcție de profesia cadrelor didactice

S-a constatat că există o corelație semnificativă statistic ($r=0.65$, $p=0.000413$, 95%CI) între sexul cadrelor didactice și organizarea de către acestea de acțiuni în afara orelor de școală. Rezultatele testului de corelație neparametrică a demonstrat faptul că, cadrele didactice de sex feminin au fost cele mai preocupate de aceste acțiuni. O explicație plauzibilă ar fi corelarea cu statutul de mamă, simbol al implicării totale în orice acțiune cu valențe educative (fig.3).

Aspectele corelative diferențiale au arătat preocuparea cadrelor didactice care au deja copii pentru augmentarea nivelului cognitiv în domeniul traumatologiei dinților temporari. S-a remarcat preocuparea cadrelor didactice pentru ca măsurile de prim ajutor să se regăsească în cursurile urmate, aspect ce conduce la o interceptare corectă a situațiilor clinice din teritoriul patologiei traumatice.

Corelația neparametrică Kendall
Sexul cadrelor didactice vs. acțiuni în afara orelor de școală

Coefficient de corelație r	Z	p - nivel de semnificație (95% interval de încredere)
0.650861	3.531683	0.000413

Fig.3. Corelația sexul cadrelor didactice vs. acțiunile organizate în afara orelor de școală.

În cea de a doua parte a chestionarului, cea care a conținut întrebări despre atitudine și intervenții practice a cadrelor didactice în cazul unor traumatisme a dinților temporari, la întrebarea „Dinții traumatizați sunt mai degrabă permanenți sau temporari?” în urma interpretării statistice a datelor, s-a surprins gradul de cunoaștere al anatomiei sistemului stomatognat element esențial în gradul și promptitudinea interceptării patologiei traumatice. Răspunsul de 50% în favoarea variantei „nu știu” a cadrelor didactice este îngrijorătoare, deoarece nu motivează o intervenție competentă, materializându-se într-o pledoarie certă pentru nevoia de informare în domeniul patologiei traumatice.

S-a constatat că peste 37,5% din cadrele didactice intervievate, ar interveni corespunzător în situația în care „în timpul unei ore de sport, un școlar a lovit fără intenție un băiețel de 5 ani în zona feței la nivelul gurii, iar copilul ar prezenta un incisiv superior lipsă”, iar 25% din cadrele didactice intervievate ar acționa corespunzător prevenirii accidentelor hemoragice, însă nu în mod optim privitor la situația dintelui traumatizat. (fig.4).

Fig.4. Atitudinea cadrelor didactice în cazul unui accident soldat cu avulsia unui incisiv superior temporar.

În ceea ce privește dorința cadrelor didactice de a fi informate cu privire la managementul traumatismelor dentare, un procent de 92,1% din cei chestionați au optat în sensul diversificării managementului informațional,

pentru a putea transforma cadrele didactice în persoane bine pregătite în domeniul patologiei traumatice cu certe cunoștințe în domeniul primului ajutor. La întrebarea „Ce tipuri de informații ați dori să aflați?”, faptul că 50% dintre subiecții intervievați simt nevoia dobândirii informației și a dezvoltării abilităților de prim ajutor în cazul traumatismelor dentare se corelează cu creșterea îngrijorătoare a acestor tipuri de accidente la copii.

Procentul ridicat al cadrelor didactice interviuate care consideră că un dinte temporar nu trebuie replantat este mult mai mic (28,13%) decât a celor care nu au nici o opinie privind această atitudine (71,87%).

În ceea ce privește replantarea dintelui avulsionat, un procent de 37,5% a optat pentru clătirea dintelui cu alcool, ca o primă metodă de aseptizare a acestuia, urmată de clătirea cu antiseptice și celelalte răspunsuri care trădează nevoia de informare (fig.5).

Fig.5. Cum procedați pentru replantarea dintelui?

Răspunsurile variate la întrebarea „Dacă nu replantați dintele, cum îl transportați la medicul stomatolog?” (tab.3), pledează pentru existența unor cunoștințe acumulate, materializate în procentul de 48,44% asociat răspunsului pozitiv („în lapte”), celelalte procente susținând ideea intensificării mijloacelor de promovare a noțiunilor despre primul ajutor în traumatismele dinților temporari în rândul cadrelor didactice.

Demn de remarcat este faptul că, subiecții intervievați au totuși cunoștințe temeinice privind prevenirea traumatismelor dentare și frecvența acestora. Considerăm că fundamentală rămâne supravegherea atentă și permanentă a copiilor, astfel încât asemenea situații să rămână cazuri izolate.

Tabelul 2. Modalități de transport a unui dinte avulsionat

	Nr. cazuri	%
În gheață	6	9,38%
În apă distilată	9	14,06%
În alcool	18	28,13%
În salivă	-	0%
În soluție salină	-	0%
În soluție antiseptică	31	48,44%
În lapte	-	0%
În gura copilului	-	0%
În mâna copilului	-	0%
Într-o batistă	-	0%
Într-o pungă de plastic	-	0%
Alte opinii	-	0%
TOTAL	64	

Procentul de 76,56% din respondenți care au fost în favoarea prezentării în cadrul unității la care lucrează de informații privind traumatismele dentare, presupune implicarea activă a departamentului de Stomatologie Pediatrică și stabilirea cu rigurozitate a acestor tipuri de întâlniri în scopul ancorării cadrelor didactice în noțiunile actuale ale patologiei traumatice și mai ales ale intervențiilor prompte în urgențe (tab.2).

Tabelul 3. Prevalența mijloacelor de informare

	Nr. cazuri	%
TV	17	26,56%
Ziare reviste	9	14,06%
Cursuri	16	25,00%
Pliante	21	32,81%
Prezentări în cadrul unității în care lucrați	49	76,56%
Postere	7	10,94%
Total	64	

Concluzii.

Răspunsurile la chestionar privind nivelul cognitiv al cadrelor didactice sunt în deplin acord cu etapa de vârstă a cadrului didactic, cu suprapunerea statutului de părinte și cu ierarhia pe care o deține în instituție. Structura corespunzătoare a chestionarului pe lângă cuantificarea problematicii urmărite, conduce la stabilirea unui întreg lanț corelativ, în care factorul educațional este decisiv în formarea și evoluția copilului.

Alegerea metodelor corespunzătoare de promovare a sănătății orale și de prevenire a traumatismelor dinților temporari constituie o idee centrală ce rezidă în răspunsurile primite, conducând astfel la prevenirea unei entități clinice complete și complexe.

Bibliografie selectiva

1. Andlaw R.I., Rock W.P. - Treatment of traumatic injuries. A Manual of Paedodontics, Churchill Livingstone, Edinburgh, p.181 - 218, 1987.
2. Andreasen J.O. - Autotransplantation of incisors, în Atlas of replantation and transplantation of teeth. Ed. Mediglobe, Switzerland, p. 207-221, 1992.
3. Andreasen J.O., Andreasen F.M. - Textbook and color atlas of traumatic injuries of the teeth, 3-rd ed., Munksgaard International Publishers, Copenhagen, 1994.
4. Balan A., Maxim A., Pedodontie - Traumatismele dento-parodontale, Ed. Junimea, Iasi, 2001.
5. Garcia-Goday F., Dipres F.M., Lora I.M., Vidal E.D. - Traumatic dental injuries in children from private and public schools. Community Dent. Oral Epidemiol., vol. 14, p. 287-290, 1986.
6. Glendor U., Halling A., Anderson L., Andreasen J.O., Klitz I. - Type of treatment and estimation of time spent on dental trauma - a longitudinal and retrospective study. Swed Dent J, 22:1-2 47-60, 1998.
7. Panzarini S. R. -Physical education undergraduates and dental trauma knowledge-Dental Traumatology, 2005,21:324-328
8. Pinkham J.R. - Pediatric Dentistry. Infancy through Adolescence. A Saunders Corp. Textbook in Dentistry, vol 1, p.411, 1994.
9. Ranalli D.N. - Sports dentistry and mouth protection. J.R. Pinkham, Pediatric Dentistry, Infancy through Adolescence, 2-nd ed., W.B. Saunders Comp., p. 596 - 605, 1994.
10. Rotariu C., Maxim A., Balan A., Dragan C. - "Semnificația chestionarului în evaluarea modelului cultural, familial și educațional", Revista Medico-Chirurgicală, Congresul Internațional de Medicină Dentară, 23-28 aprilie, 380-383, 2007.